

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0414U003858

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-08-2014

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тетртишний Олександр Васильович

2. Tertyshnyy Oleksandr Vasyliovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 01-07-2014

Спеціальність за освітою: 8.130101

Місце роботи здобувача: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, Україна, м. Харків, пр. Московський, 142

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 64.366.01

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, Україна, м. Харків, пр. Московський, 142

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Вихідний матеріал для селекції сої зерноукісного напрямку використання в умовах східної частини Лісостепу України

2. Initial material for soybean breeding of grain and green mass area of usage in the Eastern forest-steppe of Ukraine

Реферат:

1. Об'єкт: закономірності прояву морфологічних, біологічних і господарських ознак зразків сої зерноукісного напрямку використання. Мета: встановлення селекційної цінності вихідного матеріалу сої на основі визначення особливостей формування господарських ознак зеленої маси сортів сої зерноукісного напрямку використання в умовах східної частини Лісостепу України. Методи: польовий, лабораторний, статистичний. Новизна: полягає у вирішенні важливого наукового завдання зі встановлення цінності вихідного матеріалу сої шляхом визначення особливостей формування господарських ознак у колекційних зразків зерноукісного напрямку використання, їх групування у спеціальні колекції та створення вихідного матеріалу для селекції сортів сої зерноукісного напрямку використання. Результати: встановлено мінливість морфологічних ознак в залежності від погодних умов в роки досліджень. Доказано, що урожайність зеленої маси сої має найбільш суттєву позитивну залежність від маси гілочок і бобів, маси та кількості листя. Визначено селекційну цінність

сортів сої за показниками якості зеленої маси (білок, зола, клітковина), а також встановлено вплив погодних факторів на рівень їх мінливості. Виділено цінні джерела для створення сортів сої зерноукісного напрямку використання. Сформовано та зареєстровано в Національному центрі генетичних ресурсів рослин України спеціальну ознакову колекцію сої укісного напрямку використання. Виділено два еталонних зразки, які зареєстровано в НЦГРРУ: Felado N1 (Угорщина) та OP 05X (Канада), залучення яких до селекційного процесу сприятиме ефективній оцінці існуючого матеріалу та створенню нового селекційного матеріалу сої.

Методом індивідуального добору із стародавнього українського зразка КС 5 створено дві лінії (L 287/10 та L 289/10) зерноукісного напрямку використання. Ступінь впровадження: Отримано п'ять довідок про впровадження наукової розробки, з них: три на спеціальну колекцію сої зерноукісного напрямку використання, яка використовується в селекційній роботі при виконанні наукових завдань у дослідних установах: Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН, Буковинській державній сільськогосподарській дослідній станції НААН та Інституті кормів та сільського господарства Поділля НААН; дві на створені лінії (L 287/10 та L 289/10), які передані в Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН в лабораторію селекції сої і зернобобових культур та Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН лабораторію селекції сої та залучені до селекційного процесу. На основі отриманих ліній створений сорт, який планується до передачі на реєстрацію до Державної ветеринарної і фітосанітарної служби України. у 2014. Сфера впровадження: селекційні установи.

2. Object: Manifestation patterns of morphological, biological and economic traits of soybean samples for use for grain and green mass. Objective: To establish a breeding value of soybean source material by defining formation peculiarities of economic features of green mass of soybean varieties for use for grain and green mass in the Eastern Forest-Steppe of Ukraine. Methods: Field, laboratory and statistical. Novelty: consists in solving an important scientific task of establishing value of soybean source material by defining formation peculiarities of economic features in collection samples for use for grain and green mass, grouping them in special collections, creating source material for breeding soybean varieties for use for grain and green mass. Results: Variability of morphological traits depending on the weather conditions was established during the study years. It was proved that the yield of soybean green mass had the most significant positive dependence on ramulus and bean weight, leaf weight and number. Breeding value of soybean varieties in terms of green mass quality (protein, ash, fiber) was determined, and influence of weather factors on the level of their variability was established. Valuable sources for creating soybean varieties for use for grain and green mass were identified. A special trait collection of soybean for use for green mass was formed and registered in the National Center for Plant Genetic Resources of Ukraine. Two reference samples registered in NCPGRU: Felado N1 (Hungary) and OP 05X (Canada) were identified; their inclusion in the breeding process will contribute to the effective assessment of existing material and creation of new soybean breeding material. Two lines (L 287/10 and L 289/10) for use for grain and green mass were created by individual selection from the Ukrainian sample KC 5. Degree of Implementation: Five Scientific Development Implementation Certificates were received; three of them were for the special soybean collection for use for grain and green mass, which is used in breeding work when performing scientific tasks in the research institutions: the Plant Production Institute nd. a V.Ya. Yuryev NAAS, Bukovinian State Agricultural Experiment Station NAAS and the Institute of Feed and Agriculture of Podillya NAAS; two of them were for the generated lines (L 287/10 and L 289/10), which were transferred to the Laboratory of Soybean and Legumes Breeding of the Institute Feed and Agriculture of Podillya NAAS and to the Laboratory of Soybean Breeding of the Plant Production Institute nd. a V.Ya. Yuryev NAAS and included in the breeding process. Based on the generated lines a variety was created, which is planned to submit to registration to the State Veterinary and Phytosanitary Service of Ukraine in 2014. Scope of Implementation: Breeding agencies.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кобизева Любов Никифорівна

2. Kobyzeva Lyubov Nykyforivna

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Січкарь Вячеслав Іванович

2. Січкарь Вячеслав Іванович

Кваліфікація: д.б.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білявська Людмила Григорівна

2. Білявська Людмила Григорівна

Кваліфікація: к.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кириченко Віктор Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кириченко Віктор Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.